

برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی دانشگاه فردوسی مشهد

□ اسماعیل آیتی - سیدعلی اکبررزمی

دانشگاه فردوسی مشهد

□ مقاله حاضر مستخرج از ۱۳ جلد گزارش نهایی طرح بزرگ تحقیقاتی تحت همین عنوان است که با همکاری ۸ تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد و حدود ۵۰ تن کارشناس و دستیار در مدت سه سال به اجرا درآمده است. در سه مرحله مختلف این طرح، وضعیت گذشته و اهداف دانشگاه تا پایان برنامه دوم توسعه و امکانات مورد نیاز برای نیل به آن اهداف مورد بررسی قرار گرفته است.

مقدمه

مقاله حاضر از ۱۳ جلد گزارش یک طرح تحقیقاتی بزرگ که در مدت نزدیک به سه سال در دانشگاه فردوسی مشهد به اجرا درآمده استخراج شده است. در طرح مزبور سه مرحله به شرح زیر پیش‌بینی و مورد عمل قرار گرفته است: مرحله اول: جمع‌آوری اطلاعات بسیار حجیم و درعین حال دقیق از تمام جزئیات و متغیرهای آموزشی، پژوهشی، پرسنلی، دانشجویی، رفاهی، فضاها و فیزیکی و تمام عواملی که به نحوی در گذشته دانشگاه مؤثر بوده‌اند (از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۱) و محاسبه شاخصهای ابلاغ شده از معاونت هماهنگی و سرپرستی مرکز تحقیق و برنامه‌ریزی وزارت متبوع به دانشگاهها و بعلاوه شاخصهای تکمیلی تعریف شده از طرف کمیته برنامه‌ریزی دانشگاه فردوسی و تحلیل وضعیت گذشته است. مرحله دوم: تعیین اهداف آموزشی و پژوهشی دانشگاه بر

اساس شاخصهای مصوب در اهداف برنامه کلان آموزش عالی کشور و طرح مصوب هادی فیزیکی موجود در دانشگاه است. این مرحله بر اساس واقعیت‌های موجود و امکانات قابل حصول و پیش‌بینی در سالهای برنامه از یک طرف و تمایلات و اهداف مربوط به گسترش و بهبود کیفی آموزش عالی از طرف دیگر تنظیم و اجرا شده است. مرحله سوم: تعیین امکانات مورد نیاز در سالهای برنامه برای رسیدن از وضع موجود به اهداف تعیین شده در مرحله دوم است. این امکانات شامل نیروی انسانی مورد نیاز اعم از اعضای هیئت علمی و کارکنان غیر هیئت علمی و وسایل و تجهیزات تخصصی و غیرتخصصی در آزمایشگاهها و کارگاهها و مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاهها و فضاها و آموزشی و پژوهشی و اداری و ورزشی و رفاهی و کتابخانه‌ها و سیستمهای اطلاع‌رسانی و بودجه است.

□ تحقیقات در ایران
طرحهای پژوهشی

و کمک آموزشی از قبیل تعداد کلاس، کتابخانه، آزمایشگاه، کارگاه، امکانات سمعی و بصری، اتاق اساتید؛ امکانات مربوط به سمینارها، کنفرانسها و سخنرانیهای علمی.

متغیرها و شاخصهای عمده در بخش مربوط به واحدهای ستادی دانشگاه عبارتند از:

وضعیت نیروهای انسانی هر یک از واحدها همراه با میزان تحصیلات و تخصص؛ امکانات رفاهی کارکنان؛ امکانات رفاهی و ورزشی دانشجویان، اساتید و کارکنان؛ وضعیت مرکز کامپیوتر؛ وضعیت کتابخانه مرکزی؛ پژوهشهای علمی دانشگاه؛ وضعیت چاپخانه و مرکز انتشارات دانشگاه.

در این مقاله به علت محدودیت جا، امکان معرفی و بحث در مورد تمام متغیرها و شاخصهای فوق نبوده و صرفاً نمونه‌هایی از آنها مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

۱-۱) ترکیب دانشجویی بر حسب مقاطع تحصیلی

در فاصله سالهای مورد مطالعه گذشته اکثریت قریب به اتفاق دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد در مقطع کارشناسی به تحصیل مشغول بوده‌اند. سهم نسبی این دانشجویان از ۹۹/۵ درصد در سال ۵۸ تا حدود ۹۰ درصد در سالهای ۶۵ و ۶۶ کاهش پیدا کرده و سپس با یک روند افزایشی تا ۹۴/۵ درصد در سال ۷۰ افزایش یافته است. درصد دانشجویان دوره‌های کاردانی عکس این روند را طی کرده است یعنی از ۴/۷ درصد در سال ۵۸ تا حدود ۹ درصد در سالهای ۶۵ و ۶۶ افزایش و سپس با یک روند کاهشی تا همان حدود سال ۵۸ پایین آمده است. در این میان سهم دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد با رشد مختصری از ۰/۵ درصد در سال ۵۸ به حدود ۱/۵ درصد در مدت ده سال افزایش پیدا کرده ولی در مورد دوره‌های دکتری این سهم در حدود ۰/۲ درصد ثابت مانده است.

نتایج این طرح که تاکنون نظیر آن در هیچ یک از دانشگاههای کشور به اجرا در نیامده است، در سمینار رؤسای دانشگاههای کشور (بوشهر، زمستان ۱۳۷۰) و در سمینار معاونین پژوهشی دانشگاهها و رؤسای مراکز تحقیقاتی کشور (چاه‌بهار، پائیز ۱۳۷۰) و مجدداً در سمینار رؤسای دانشگاههای کشور (تهران، آبان ۱۳۷۱) به صورت سخنرانی توسط مجری طرح ارائه شد.

این مقاله به برنامه‌ریزی دانشگاه در کلیت آن اختصاص داشته و برنامه ریزی گروههای چهارگانه علوم انسانی، کشاورزی، مهندسی و علوم پایه در مقالات جداگانه‌ای ارائه می‌شود. ضمناً روند بحث در این مقاله از همان مراحل سه‌گانه طرح تبعیت می‌کند.

۱) تعیین شاخصها و تحلیل وضعیت گذشته دانشگاه در فاصله سالهای ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۰

اطلاعات جمع‌آوری شده و مورد تحلیل قرار گرفته در این قسمت به سه بخش عمده تقسیم می‌شود. این سه بخش شامل اطلاعات مربوط به رشته‌های تحصیلی، اطلاعات مربوط به دانشکده‌ها و اطلاعات مربوط به واحدهای ستادی دانشگاه هستند.

متغیرها و شاخصهای عمده در بخش اطلاعات مربوط به رشته‌های تحصیلی عبارتند از:

تعداد دانشجو؛ توزیع جنسی دانشجویان؛ نسبت دانشجو به استاد؛ بررسی افت تحصیلی و علل آن؛ هزینه سرانه آموزشی به نرخ فارغ التحصیلی؛ اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی، رشته تحصیلی، سوابق تدریس، تألیفات و مقالات؛ کارشناسان به تفکیک رشته و میزان تحصیلات؛ امکانات آزمایشگاهی، کارگاهی و طرحهای پژوهشی در رشته مربوط.

متغیرها و شاخصهای عمده در بخش اطلاعات مربوط به دانشکده‌ها عبارتند از:

تعداد رشته‌ها؛ مقاطع تحصیلی رشته‌ها، امکانات آموزشی

توجه به مقادیر و چگونگی تغییرات درصدهای فوق‌الذکر نتایج قابل توجهی را در برنامه‌ریزی دانشگاه به دست می‌دهد. اول آنکه روشن است در مورد دوره‌های کاردانی سیاست ثابتی وجود نداشته و در نیمی از دوره مورد مطالعه درصدهای مربوط به آن در حال افزایش و سپس با سیاست جدید واگذاری دوره‌های مزبور به وزارت آموزش و پرورش و مؤسسات آموزشی وابسته به وزارتخانه‌های دیگر در چند سال اخیر رو به کاهش بوده است. اما نکته خبلی مهم، درصدهای فوق‌العاده پایین مربوط به دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی است. بدین معنی که درصد دانشجویان کارشناسی ارشد در طی سالهای مورد مطالعه گرچه از ۰/۵ درصد به ۱/۵ درصد افزایش یافته اما هنوز فوق‌العاده پایین است و درصد دانشجویان دوره‌های دکتری در حدود نزدیک به صفر یعنی حدود ۰/۲ درصد ثابت است. این نکته بسیار مهم و در عین حال تأسف باری است که در عین برخورداری این دانشگاه بزرگ از کادر هیئت علمی قابل توجه با درجات تخصصی بالا، درصد دانشجویان تحصیلات تکمیلی تا این اندازه پایین و ناچیز است و این علی‌رغم تأکید مسئولین مربوط دایر بر تشویق و توسعه دوره‌های تحصیلی تکمیلی است. نتایج تحقیقات در این قسمت اشکال عمده را در سیستم تصمیم‌گیری در تأسیس دوره‌های مزبور نشان می‌دهد، زیرا تناقض قابل توجهی در روش و عملکرد مسئولین وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دفتر گسترش وزارت مزبور که مرجع صدور مجوز تأسیس دوره‌های مزبور است به چشم می‌خورد. تاکنون در موارد متعددی اساتید و کارشناسان عالی‌رتبه وزارت، تأسیس دوره‌ای را مورد تأیید قرار داده‌اند ولی بعد از ابراز موافقت اصولی، دفتر گسترش از صدور مجوز نهایی امتناع ورزیده است. هم اکنون در بعضی رشته‌های این دانشگاه تعداد اساتید دارای درجه PH.D به مراتب بیش از برخی از دانشگاه‌های خارجی است که دانشجویان برای طی

دوره‌های دکتری با هزینه‌های زیاد ارزی و تبعات غیرقابل اجتناب فرهنگی به آنجا اعزام می‌شوند. اما متأسفانه در مورد دانشگاه‌های خارجی سخت‌گیری و دقت زیادی به عمل نمی‌آید در حالی که برای صدور مجوز تأسیس تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های بزرگ داخل این همه موشکافی و سخت‌گیری می‌شود. وقتی در رشته‌ای استاد به اندازه کافی وجود دارد می‌توان کمبود تجهیزات و مجلات و کتاب را با صرفه‌جویی در ارز دانشجویان اعزام شده به خارج و یا مسافرت‌های کوتاه مدت به خارج تأمین کرد. جای تعجب است که در این مورد اقدام عملی قابل توجهی به چشم نمی‌خورد و کار دانشگاه‌های بزرگ کمافی‌السابق عمدتاً فقط بر دوره‌های کارشناسی متمرکز شده است و نیروهای ارزنده و متخصص خود را در سالهایی از عمر که بازدهی حداکثر دارند برای طی دوره‌های دکتری کماکان به خارج می‌فرستیم. این دانشجویان برای تأمین خواسته دانشگاه‌های خارج باید موضوع تحقیق را طبق میل استاد راهنمای خارجی انتخاب کنند و عملاً به صورت نیروی انسانی مجانی یا ارزان قیمت دستگاه‌های بزرگ تحقیقاتی خارجی درآیند و حاصل چندین سال از بهترین سالهای عمرشان رساله‌ای باشد که مطالب آن بیشتر رافع مشکلات کشورهای میزبان خواهد بود.

۲-۱) دانشجویان خارج شده از سیستم آموزشی دانشگاه علل خروج از سیستم آموزشی دانشگاه در این قسمت به چند نوع: اخراج آموزشی، انصراف، غیبت بیش از یک ترم، شهادت یا فوت و سایر علل تقسیم شده و نکته قابل توجه آنکه اخراج آموزشی در مدت مورد مطالعه از ۷/۱۱ درصد نسبت به کل خارج‌شدگان به ۱۹/۱۷ درصد افزایش یافته است. این موضوع را از وضعیت و شاخصهای مربوط به وضعیت آموزشی دانشجویان نیز می‌توان دریافت زیرا میانگین معدل دانشجویان در سالهای مورد

از سوی دیگر چنانکه در جدول زیر ملاحظه می شود، تعداد هیئت علمی در همین مدت از ۲۲۵ تن در سال ۵۸ به ۳۹۲ تن در سال ۷۰ افزایش یافته است یعنی تنها از یک رشد متوسط سالیانه ۴/۷۲ درصد در طول ۱۲ سال برخوردار بوده است. بدین ترتیب نسبت دانشجو به استاد که در سال ۱۳۵۸ معادل ۴/۶ درصد بوده در سال ۱۳۷۰ به عدد بحرانی تر ۲۵/۵۹ درصد رسیده است؛ یعنی در مدت دوازده سال دانشگاه نه تنها توفیقی در بهبود این شاخص مهم نداشته است بلکه این شاخص که شاخص کیفی مهمی در وضعیت آموزش و پژوهش دانشگاه است، بحرانی تر نیز شده است. این وضعیت معلول افزایش بی رویه دانشجو و در عین حال عدم تخصیص امکانات برای تربیت کادر هیئت علمی کافی و همچنین نبود جاذبه کافی در دانشگاهها برای جذب نیروهای بیشتر و حتی حفظ نیروهای موجود بوده است.

شرح	سال ۵۸-۵۹	سال ۷۰-۷۱	درصد متوسط رشد سالیانه در دوازده سال
تعداد دانشجو	۵۵۴۳	۱۰۰۳۳	۵/۰۶
تعداد اعضای هیئت علمی	۲۲۵	۳۳۹۲	۴/۷۲
نسبت دانشجو به استاد	۲۴/۶	۲۵/۵۹	

۴-۱) مقایسه چند شاخص مهم دیگر در سال تحصیلی ۵۸-۵۹ با سال تحصیلی ۶۸-۶۹

اینک ملاحظه می کنیم که در طول ده سال مورد مطالعه بعضی شاخصهای مهم دانشگاه دچار چه تغییراتی شده است. نسبت دانشجو به استاد از ۲۴/۶۱ درصد به ۲۹/۸ درصد افزایش یافته و هزینه جاری سرانه یعنی هزینه جاری صرف شده به ازای هر دانشجو از حدود ۳۴ هزار تومان به حدود ۴۰ هزار تومان افزایش یافته اما به نرخ ثابت و با توجه به تورم شدید سالهای مورد مطالعه و از دست رفتن

نکته قابل توجه آن که وضعیت دانشکدهها در این زمینه بسیار متفاوت است و عمده مشکل در دانشکده مهندسی و تا حدی دانشکده علوم پایه متمرکز است. اما چون مقاله حاضر در مورد کل دانشگاه بحث می کند شدت مشکلات در ترکیب با دانشکدههایی که مشکل کمتری دارند کم رنگتر نشان داده می شود. نتیجه آن که برای جلوگیری از به هدر رفتن امکانات محدود و ارزشمند آموزشی موجود بایستی در معیارهای جذب دانشجو دقت بیشتری معمول گردد و خصوصاً در تقویت بنیه علمی پذیرفته شدگان سهمیه ای، قبل از ورود به دانشگاه تلاش شود و تنها در صورتی در آموزش عالی پذیرفته شوند که در امتحان ورودی در سطح مساوی با دیگران رقابت کنند و از عهده برآیند. در غیر این صورت همان طور که اکنون به وضوح ثابت شده وضع فعلی نه تنها موجب اتلاف امکانات محدود آموزشی کشور در سطح عالی می شود بلکه موجب تضعیف روحیه و تخریب شخصیت خود دانشجویان سهمیه ای نیز خواهد شد. درست مانند آنکه شخص ضعیفی را به مسابقات وزنه برداری جهانی فرستاده و ناتوانی او را در مقابل دوربین و در انتظار به نمایش بگذارند؛ در چنین شرایطی مسلماً به او خدمتی نشده است.

۳-۱) تناسب افزایش دانشجویان با افزایش اعضای هیئت علمی در ده سال مورد مطالعه، دانشجویان دانشگاه با یک رشد متوسط حدود ۵ درصد از حدود پنجهزار به حدود ده هزار افزایش یافته اند. این درصد رشد در پنج سال دوم یعنی از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ سریعتر و معادل ۵/۷ درصد بوده است. این درصدها به مراتب کمتر از رشد ۳۳۰ درصد تعداد دانشجو در کل کشور (در مجموع بخش دولتی و غیر دولتی) در سه سال اخیر یعنی رشد متوسط سالیانه ۶۳ درصد است (مصاحبه وزیر محترم فرهنگ و آموزش

قدرت خرید ریال، این رقم با نرخ ثابت نه تنها افزایش نیافته بلکه به حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد رقم ده سال قبل کاهش یافته است. به عبارت دیگر در دانشگاه در سال تحصیلی ۶۸-۶۹ مبلغی حدود یک پنجم تا یک چهارم ده سال قبل خرج هر دانشجو کرده‌ایم و به این ترتیب ریشه بسیاری از مشکلات دانشگاه روشن می‌شود. در همین زمان شاخص فضای سرانه آموزشی دانشکده‌ها نیز بیانگر وضعیت بحرانی موجود است. این شاخص در ده سال مورد مطالعه در دانشکده ادبیات و علوم انسانی از ۶/۵۴ متر مربع به ازای هر دانشجو به ۳/۴۰ مترمربع، در دانشکده الهیات از ۵/۶۰ به ۲/۲۰، در دانشکده علوم تربیتی از ۱۱/۳ به ۵/۸۰ کاهش یافته و در دانشکده‌های علوم و مهندسی نیز به ترتیب در ارقام ۶ الی ۷ و حدود ۳ ثابت مانده است. این شاخص به عنوان مثال در دانشکده مهندسی باید حداقل ۱۸ متر مربع باشد حال آنکه در ده سال مورد مطالعه فقط در حدود ۳ مترمربع بوده است. نسبت کتاب به دانشجو در همین مدت در دانشکده ادبیات از حدود ۶۰ جلد به ازای هر دانشجو به حدود ۳۰ جلد یعنی نصف، در دانشکده الهیات از حدود ۷۰ به حدود ۳۰ کاهش یافته و در دانشکده کشاورزی در حدود ۱۲ الی ۱۳ ثابت مانده است. نکته جالب توجه دیگر اینکه بر اساس آخرین محاسبات که مربوط به سال تحصیلی ۷۰-۷۱ است در بیشتر شاخصهای دانشگاه فردوسی با اهداف تعیین شده برنامه پنجساله اول فاصله بسیار دارد. به عنوان مثال نسبت دانشجو به استاد در گروههای علوم انسانی و فنی و مهندسی در برنامه اول به ترتیب ۲۵ و ۱۷ درصد بوده در حالی که در دانشگاه فردوسی این شاخص به ترتیب ۳۵ و ۲۰ درصد است.

۲) تعیین اهداف دانشگاه در فاصله سالهای ۷۱ تا پایان برنامه دوم (سال ۷۷)
مرحله دوم طرح، یعنی تعیین اهداف آموزشی و پژوهشی

دانشگاه در سالهای باقیمانده از برنامه اول و سالهای برنامه دوم به خاطر ماهیت پیچیده خود، از نظر کیفی و عمق، احتیاج به تفکر و تأمل و تدبیر زیادی داشت تا روش کار معلوم شود و مبانی تعیین اهداف به دست آید. اشکال در این است که اهداف دانشگاه را بایستی در چهارچوب اهداف کلان آموزش عالی که در قانون برنامه به تصویب مجلس رسیده است، تعیین و در راستای برنامه کل حرکت کرد. اما سؤال اصلی این است که آیا سهم هر دانشگاه و هر مجتمع آموزش عالی و هر مرکز تحقیقاتی در ارتباط با برنامه کل روشن است و رابطه اهداف مراکز مزبور با یکدیگر و رابطه هر یک با اهداف کل مشخص شده است؟ در بررسی گسترده‌ای که توسط این تحقیق به عمل آمد روشن شد که پاسخ این سؤال منفی است و این وضعیت، موضوع تعیین اهداف را بسیار مشکل کرده است. به همین دلیل تصمیم گرفته شد که فعلاً اهداف دانشگاه فردوسی مشهد بر اساس محورهایی که ترکیبی از اهداف برنامه کلان و واقعیتها و امکانات موجود و قابل پیش بینی آتی است تبیین شوند تا در آینده تکامل یافته و اصلاح گردند.

محورهای عمده مزبور به قرار زیر تعیین شدند:

- ۱) تعداد اعضای هیئت علمی فعلی و قابل جذب در سالهای برنامه و تعیین ظرفیت دانشجویی بر اساس شاخص نسبت دانشجو به استاد
  - ۲) روند حرکت گذشته و سهم هر رشته دانشگاه در همان رشته و در کل کشور
  - ۳) نرخ بهره‌برداری از فضاها و فیزیکی و توجه به طرحهای عمرانی در حال اجرا و پیش بینی زمان بهره‌برداری از آنها
  - ۴) اهداف تعیین شده در برنامه کلان (کتاب برنامه) از نظر درصد رشد دانشجویی در رشته‌های مختلف
  - ۵) نظرخواهی از گروههای آموزشی
- تعیین تعداد دانشجوی قابل جذب در سالهای آتی

نیل به اهداف مرحله دوم ضروری خواهد بود با دقت زیادی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. این امکانات شامل کارکنان غیر هیئت علمی، تجهیزات اعم از آموزشی، پژوهشی و اداری، کتاب و مجله و امکانات دیگر اطلاع‌رسانی، فضاهای آموزشی و اداری و خصوصاً بودجه است. پیش بینی بودجه ارزی و ریالی مورد نیاز دانشگاه برای سالهای آتی برنامه به صورت ریالی و ارزی با قیمت ثابت سال ۷۰ انجام شده و کاری بس مشکل و پیچیده بوده است. جزئیات و ظرائف کار مرحله سوم در گزارشهای نهایی طرح منعکس شده و خارج از حوصله این مقاله است اما غیر از پیش‌بینی تجهیزات، سایر نتایج در جداول پیوست نشان داده شده است. در محاسبه هر یک از موارد چهارگانه کتاب و نشریات، کارکنان غیر هیئت علمی، فضای فیزیکی و بودجه از ضوابط متفاوتی استفاده شده است که در این میان تعداد دانشجو، استانداردها و اهداف کلی پیش بینی شده در برنامه‌های اول و دوم بیشترین کاربرد را داشته‌اند.

برنامه بر اساس هر یک از محورهای فوق‌الذکر در رشته‌ها و دانشکده‌های مختلف منتج به نتایج مختلفی شده و بدین ترتیب نمی‌توان همه محورها را در تعیین اهداف دانشگاه ملاک قرار داد. از طرفی نمی‌توان از هیچ یک از محورها به عنوان یک حقیقت موجود صرف نظر کرد. این دومین سؤال مشکل این مرحله است که مقدار قابل توجهی از وقت و انرژی این تحقیق را به خود اختصاص داده است تا راه حلی پیدا شود که هم بین عوامل ناسازگار هماهنگی ایجاد کند و هم نتایج و اهداف تعیین شده الگویی از خواسته‌های کیفی و در عین حال منطبق بر واقعیت‌های موجود باشد. جدول زیر اهداف دانشگاه را از نظر تعداد دانشجو و اعضای هیئت علمی و طرح‌های تحقیقاتی در سالهای آتی برنامه با توجه به آنچه اختصاراً در مورد روش کار این تحقیق توضیح داده شد نشان می‌دهد:

۳) پیش‌بینی سایر عوامل مورد نیاز

در مرحله سوم طرح، امکانات مورد نیاز دانشگاه که برای

سال تحصیلی	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷
دانشگاه								
دانشجو	۱۰۰۳۳	۱۰۰۶۶	۱۰۱۰۴	۱۰۳۸۱	۱۰۸۵۲	۱۱۳۶۲	۱۱۹۰۷	۱۲۴۱۵
اعضای هیئت علمی	۳۹۲	۴۶۰	۵۰۷	۵۶۱	۶۱۲	۶۶۴	۷۱۹	۷۶۴
نسبت دانشجو به استاد	۲۶	۲۳	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶/۵	۱۶
درصد اعضای هیئت علمی	۱۵	۱۶	۱۸	۲۰	۲۲	۲۵	۳۳	۵۰
دارای طرح پژوهشی مصوب								
تعداد طرح‌های تحقیقاتی	۶۰	۷۷	۹۲	۱۱۲	۱۳۶	۱۶۶	۲۴۰	۳۸۲
در حال اجرا								

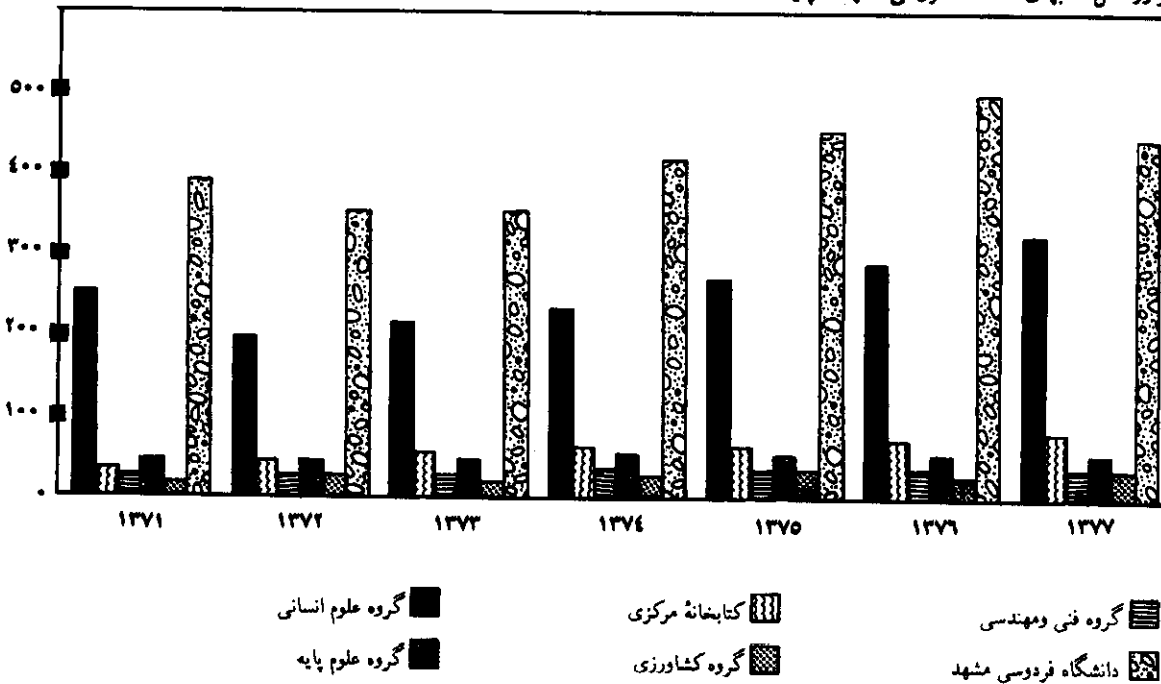
برآورد کل کتاب و مجلات دانشگاه فردوسی مشهد طی سالهای ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۷

سال	گروه علوم انسانی		کتابخانه مرکزی		دانشکده مهندسی		دانشکده علوم		دانشکده کشاورزی		دانشگاه فردوسی	
	مجله	کتاب	مجله	کتاب	مجله	کتاب	مجله	کتاب	مجله	کتاب	مجله	کتاب
۱۳۷۱	۲۲۸	۲۵۶۴۷۹	۱۶۷	۲۷۱۴۲	۳۸۸	۴۵۵۸۶	۳۴۵	۲۰۳۲۰	۱۴۴	۳۸۸۴۵۵	۱۲۷۲	۳۸۸۴۵۵
۱۳۷۲	۲۶۵	۲۰۲۴۲۲	۱۸۷	۲۹۲۸۲	۴۰۳	۴۷۱۴۰	۳۶۸	۲۲۳۵۲	۱۶۴	۳۴۸۳۲۴	۱۳۸۷	۳۴۸۳۲۴
۱۳۷۳	۳۲۸	۲۱۸۲۴۱	۲۰۷	۳۱۴۲۴	۴۱۸	۴۹۳۰۶	۳۹۱	۲۴۵۸۵	۱۸۴	۳۷۸۳۴۲	۱۵۲۸	۳۷۸۳۴۲
۱۳۷۴	۳۶۲	۲۳۹۸۰۰	۲۲۷	۳۳۵۶۶	۴۳۳	۵۱۲۷۹	۴۱۴	۲۷۰۴۵	۱۹۹	۴۱۴۴۰۴	۱۶۳۵	۴۱۴۴۰۴
۱۳۷۵	۳۹۷	۲۷۰۶۷۰	۲۴۷	۳۵۷۰۸	۴۴۸	۵۱۳۳۰	۴۳۷	۲۹۷۴۹	۲۲۴	۴۶۰۰۹۹	۱۷۵۳	۴۶۰۰۹۹
۱۳۷۶	۴۴۱	۲۹۵۵۱۴	۲۶۷	۳۷۸۵۰	۴۶۳	۵۵۴۶۳	۴۶۰	۳۲۷۲۳	۲۵۷	۵۰۰۱۱۷	۱۸۸۸	۵۰۰۱۱۷
۱۳۷۷	۵۱۰	۳۲۸۶۹۹	۲۸۷	۴۰۰۰۰	۴۸۰	۵۷۶۸۲	۴۸۲	۳۵۹۹۵	۲۲۸	۵۴۸۸۷۶	۲۰۴۷	۵۴۸۸۷۶

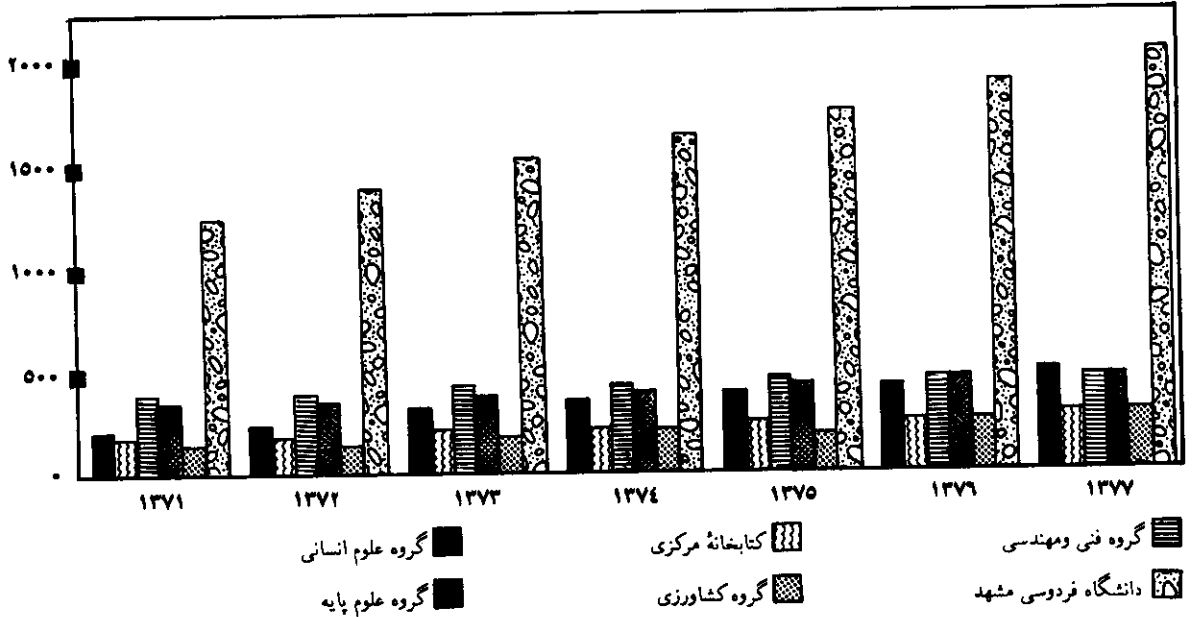
• ضمناً در این دانشکده تعداد ۴۵۰۰ نسخه استاد نیز موجود است که در جدول منظور نشده است.

ارقام به هزار

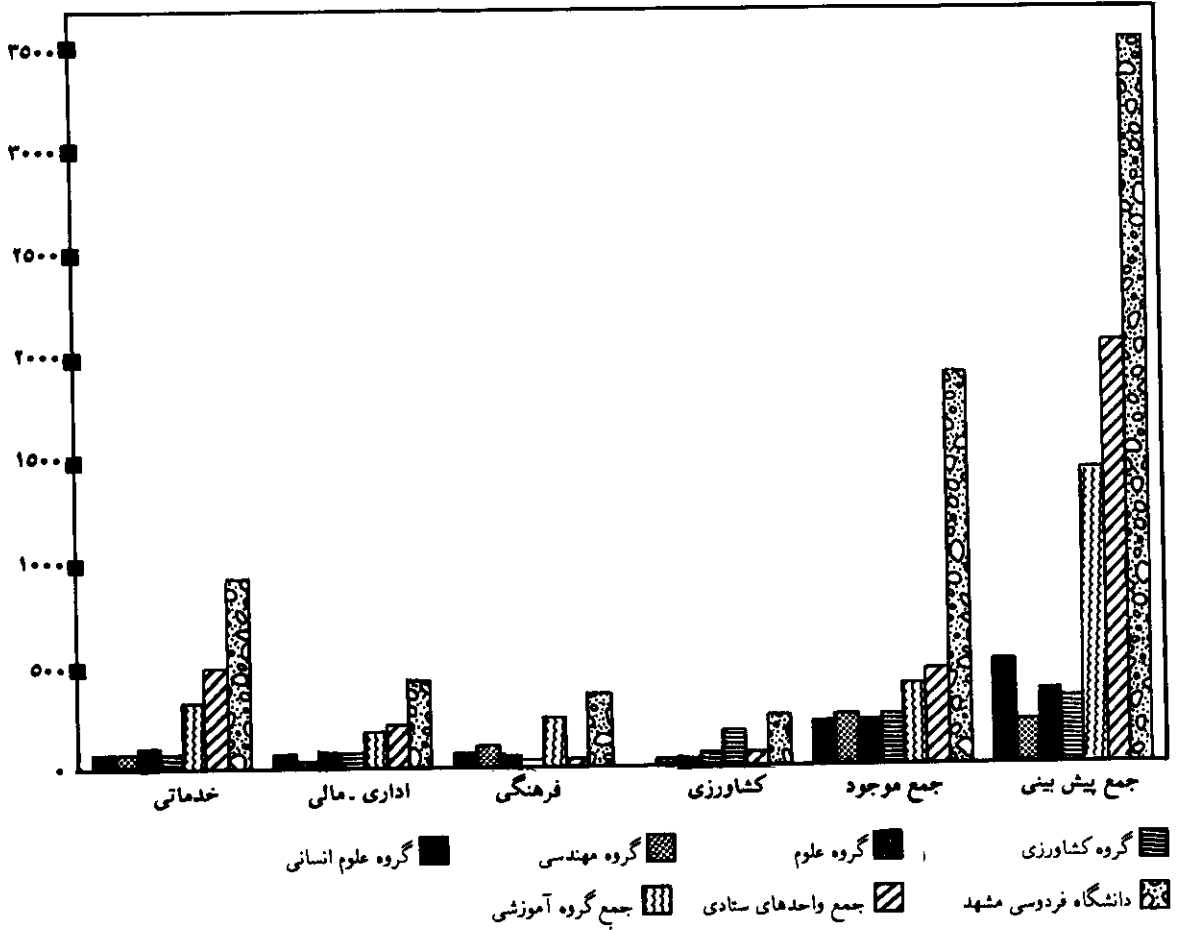
برآورد کل کتابهای دانشگاه فردوسی مشهد تا پایان سال ۱۳۷۷

ارقام به هزار

کارکنان غیر هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به تفکیک تخصص تا پایان سال ۷۷

کارکنان غیر هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به تفکیک تخصصهای مختلف تا پایان سال ۱۳۷۷

شرح	تخصص	خدماتی	اداری - مالی	فرهنگی - آموزشی	کشاورزی یافنی مهندسی	جمع	
						موجود	پیش بینی *
ادبیات و علوم انسانی	۳۹	۲۶	۳۰	۲	۹۷	۱۵۸	
الهیات و معارف اسلامی	۲۱	۱۰	۸	۴	۴۳	۷۳	
علوم تربیتی و روان شناسی	۱۸	۱۵	۲۳	۱	۵۷	۱۰۹	
علوم اداری و اقتصادی	۱۴	۱۰	۸		۳۲	۱۵۱	
جمع گروه علوم انسانی	۹۲	۶۱	۶۹	۷	۲۲۹	۴۹۱	
مهندسی	۷۹	۲۵	۹۵	۴۹	۲۴۸	۲۲۶	
علوم پایه	۹۴	۳۶	۵۳	۲۵	۲۰۸	۳۸۵	
کشاورزی	۵۹	۴۲	۴۶	۸۶	۲۳۳	۳۳۸	
جمع واحدهای آموزشی	۳۲۴	۱۶۴	۲۶۳	۱۶۷	۹۱۸	۱۴۴۰	
حوزه ریاست دانشگاه	۲	۲۳	۶		۵۲	۲۱۲	
معاونت اداری و مالی	۲۵۹	۸۹		۳۸	۳۸۷	۸۱۱	
معاونت آموزشی	۵				۱۳۳	۲۵۴	
معاونت امور دانشجویی	۲۵۰	۵۵	۱۳	۴	۳۲۲	۴۴۴	
معاونت پژوهشی	۸	۳۴	۶	۲۶	۷۴	۳۰۹	
معاونت دفاعی		۴	۲		۶	۱۶	
جمع واحدهای ستادی	۵۱۹	۲۱۰	۲۷	۶۸	۹۷۴	۲۰۴۶	
جمع کل دانشگاه	۹۳۵	۴۳۵	۳۵۹	۲۴۲	۱۸۹۲	۳۴۸۶	

* پیش بینیها عمدتاً تا پایان برنامه دوم است.

سال	بودجه ارزی به دلار	معادل بودجه ارزی به ریال	بودجه ریالی	جمع کل
۱۳۷۱	۲۶۵۲/۰۱	۱۵۹۱۲۰۶	۱۴۳۷۲۲۱	۱۵۹۶۴۴۲۷
۱۳۷۲	۳۵۲۱/۵۴	۲۱۱۲۹۲۴	۱۵۵۶۵۵۴/۳۵	۱۷۶۷۸۴۶۴/۳۵
۱۳۷۳	۶۳۱۲/۱۸۳	۳۷۸۷۳۰۹/۸	۱۸۴۴۱۵۵۷/۶	۲۲۲۲۸۸۶۷/۴
۱۳۷۴	۴۰۳۴/۲۷۶	۲۴۲۰۵۶۵/۶	۱۹۴۸۰۶۰۱/۹	۲۱۹۰۱۱۶۷/۵
۱۳۷۵	۶۵۲۴/۷۷۶	۳۹۱۴۸۶۵/۶	۲۲۲۲۶۹۹۷/۵	۲۶۵۴۱۸۶۳/۱
۱۳۷۶	۳۹۲۷/۸۰۵	۲۳۵۶۶۸۳	۲۳۰۱۶۱۰۱/۳	۲۵۳۷۲۷۸۴/۳
۱۳۷۷	۴۳۱۳/۲۲۳	۲۵۸۷۹۳۳/۸	۲۸۸۵۵۵۸۹/۳	۳۱۴۴۳۵۲۳/۱

▶ بودجه کل ارزی - ریالی دانشگاه فردوسی مشهد طی سالهای ۷۱ تا ۷۷ (به قیمت ثابت سال ۷۱)

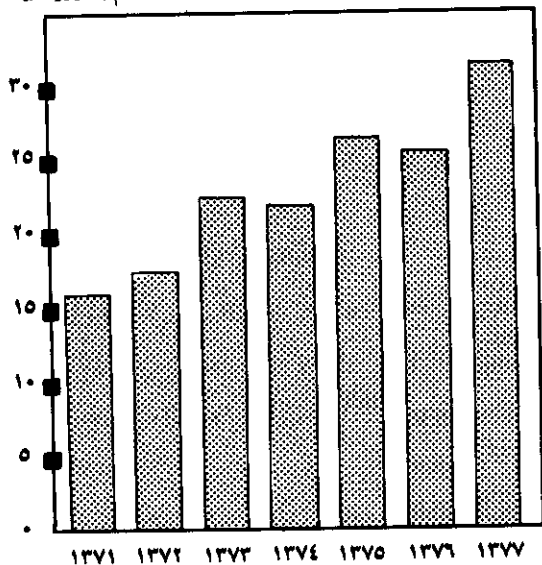
ارقام به هزار

برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی دانشگاه فردوسی مشهد

بودجه ریالی مورد نیاز دانشگاه فردوسی مشهد به قیمت‌های سال

ارقام به میلیون ریال

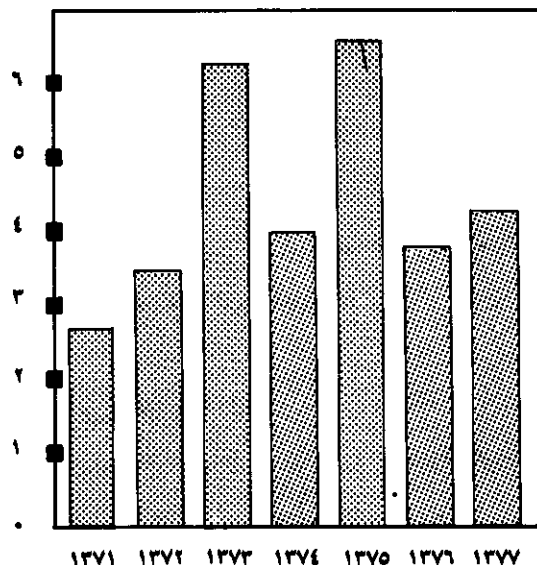
۱۳۷۰ تا پایان سال ۱۳۷۷

بودجه ارزی مورد نیاز دانشگاه فردوسی مشهد تا پایان سال ۱۳۷۷

ارقام به هزار دلار

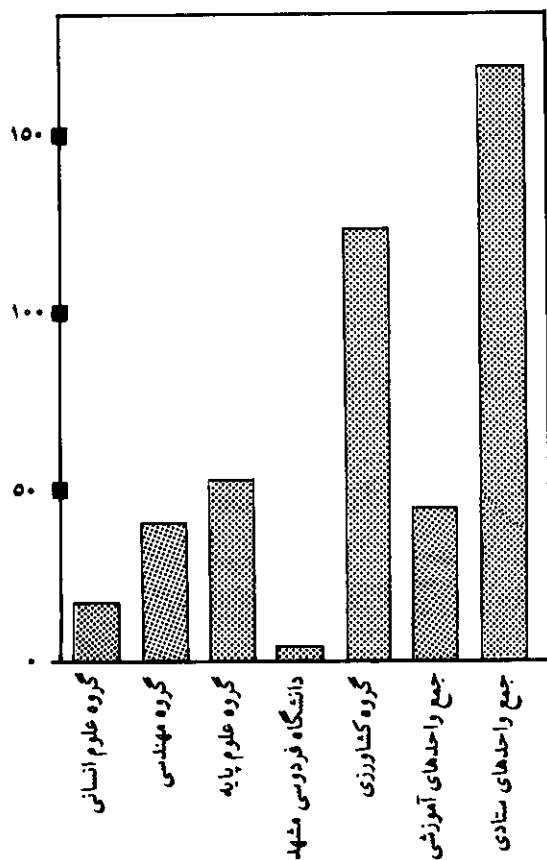
(به قیمت ثابت دلار سال ۱۹۹۱)

فضای فیزیکی مورد نیاز دانشگاه فردوسی مشهد تا پایان سال ۷۷ به

ارقام به هزار

تفکیک بخش‌های مختلف

فضای فیزیکی مورد نیاز دانشگاه فردوسی مشهد تا پایان سال ۷۷

دانشکده	متر مربع
ادبیات و علوم انسانی	۵۵۰۰
الهیات و معارف اسلامی	۲۹۱۵
علوم تربیتی و روان شناسی	۱۲۸۶۲
علوم اداری و اقتصادی	۷۳۳۲
جمع گروه علوم انسانی	۲۸۶۰۹
مهندسی	۴۰۰۰۰
علوم پایه	۵۲۰۰۰
کشاورزی	۲۸۲۶
جمع واحدهای آموزشی	۱۲۳۴۳۵
جمع واحدهای ستادی	۴۴۸۷۶
جمع کل دانشگاه	۱۹۸۳۱۱

این فضا فقط مربوط به کتابخانه است.